

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Манол Николов Рибов

професионално направление „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (Туризъм)“ (Заповед № 2390/28.09.2022 г. на Зам. - ректора по научно-изследователската дейност и международното сътрудничество на УНСС)

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност **професор** от доц. д-р Еленита Кирилова Великова по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (управление на събитията в туризма), обнародван в ДВ, бр. 60 от 29.07.2022 г.

Правно основание: Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика на туризма“ в структурата на факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС, съгласно Заповед № 3268/18.11.2021 г. на Ректора на УНСС, решение на АС (Протокол №5/01.06.2022 г.), Решение на Катедрения съвет на катедра „Икономика на туризма“ (Протокол № 115/19.09.2022 г.) и решение на ФС на факултет „Икономика на инфраструктурата“ (Протокол №28/20.09.2022 г.) на УНСС.

Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ПП ЗРАСРБ), вътрешните правила за развитие на академичния състав на УНСС и решение на научното жури от 10.10.2022 г.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Доц. д-р Еленита Кирилова Великова е единствен кандидат по конкурса за професор. От направената проверка по представените материали за конкурса нарушения в процедурата не са констатирани. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), т. 1-6, чл. 29 б (1) и (3) от ЗРАСРБ

и чл. 60(1) и (3) от (ПП ЗРАСРБ).

Участникът в конкурса е роден през 1978 г. Средното си образование получава в 91 НЕГ „Проф. д-р Константин Гълъбов“, гр. София, а висшето в УНСС в специалност „Международен туризъм“. След завършване на висшето си образование с конкурс постъпва на работа в катедра „Международен туризъм“ на УНСС. Тук последователно заема длъжностите „асистент“ (2005-2006 г.) и „гл. асистент“ (2007-2010 г.). През 2006 г. придобива научното звание „доктор“ по научната специалност 05.02.18 „Икономика и управление по отрасли (Туризъм)“, а през 2010 г. става „доцент“ по същата специалност.

От 2010 г. е експерт към НАОА, а от 2009 г. - член на контролния съвет на Българската камара за образование, наука и култура, директор на програма „Спа и уелнес туризъм“ към БКОНК и отговорен редактор на Годишник научни трудове на Българската камара за образование, наука и култура „Наука и общество“. Участва като експерт в Комисията за провеждане на изпит за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „Екскурзовод“ към Министерството на туризма. Ръководител е на сектор „Студентско научно творчество“ (от 2014 г.) и сектор „Кариерно развитие“ към катедра „Икономика на туризма“ от създаването му през 2011 г. Инициатор и координатор е по дистанционна магистърска програма „Мениджмънт в туризма“ към УНСС. Участва в научни журита на УНСС, НБУ, ЮЗУ, СУ „Климент Охридски“ и СА „Д.А. Ценов“. Преподава на студенти от ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в УНСС, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, филиал „Любен Каравелов“, гр. Кърджали, НБУ. Бил е гост преподавател в Университета в Никозия, Кипър.

2. Изпълнение от кандидата на количествените изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“

За участие в конкурса доц. Великова е представила попълнена справка за изпълнение на минималния брой точки, изискуеми по групи показатели за професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (управление на събитията в туризма)“.

**Справка за изпълнение на количествените изисквания
за заемане на академичната длъжност „професор“**

Таблица 1

Пок. № Раздел I.	Национални минимални изисквания съгл. ЗРАСРБ (чл. 26) и ПП ЗРАСРБ (чл. 1 а, ал. 1.)	Минимален праг в бр. т.	Изпълнение в бр. т.	Общо в бр. т.
Група А.	Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“	50	50	
Група Б.				
Група В.	Хабилитационен труд - монография	100	100	
Група Г.	Монографии, статии, доклади и др.	200	1323	
Група Д.	Цитирания, рецензии и др.	100	610	
Група Е.	Ръководство на докторанти, участия в разработване на проекти и др.	100	296	
	ОБЩО по групи А+Б+В+Г+Д+Е	550		2379
Раздел II.	Допълнителни изисквания за УНСС, съгл. ЗРАСРБ (чл. 26), ал. 5 и ПП ЗРАСРБ (чл.1 а, ал. 2-3.)			
Група Ж.	Ръководство на успешно защитили докторанти и др.	80	120	
Група З.	Монография, статии, доклади и други	320	842	
Група И.	Изпълнена аудиторна заетост и други	120	801	
	Общо по група Ж+З+И	520		1763
	Обща сума от раздел I +II	1070		4142

От направената справка по Картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в УНСС се вижда, че кандидата превишава с 3072 точки минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, съобразно с ПП ЗРАСРБ от изискуемите 1070 точки той отчита 4142.

3. Количествена характеристика на научната продукция

За участие в конкурса кандидатът е представил 12 монографии, 2 студии и 2 доклада в SCOPUS, 52 други публикации (студии, статии и доклади) и 4 учебника или общо 72 публикации с общ обем 2857 страници.

Публикации, представени по идентифициращи признаци.

Таблица 2

№	Вид на публикацията	Авторство				Номерация на публикациите	Публикации на чужд език	Общо	
		Самост.		В съавт.				Англ. (№, №)	Публ. бр.
		бр.	стр.	бр.	стр.				
1.	Монографии	5	1160	7	527	1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 65; 66; 67; 68	-	12	1687
2.	Студии и доклади в Scopus	2	21	2	23	9; 10; 62; 63	9; 10; 62; 63	4	44
3.	Други публикации (студии, статии, доклади)	40	434	12	63	11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39; 40; 41; 42; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50; 51; 52; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60; 61; 64	12; 14; 15; 17; 19; 21; 24; 27; 28; 29; 30; 31; 50; 51; 53; 54; 61	52	497
4.	Учебници	2	368	2	261	69; 70; 71; 72	70	4	629
	Общо:	49	1983	23	874	72	22	72	2857

От анализа на представените документи и данните в таблица 2., както и от направените допълнителни справки, установихме следното:

1. Представените научни трудове се приемат за оценка без изключение, тъй като в съдържанието им не се констатира тематично дублиране и връзка с публикациите по докторантския труд и първата хабилитация на кандидата.

2. Кандидатът участва в конкурса с 72 публикации, с общ обем от 2857 страници. В тях различните публикации са както следва: **монографии** – 12 бр. – 1687 стр.; **студии и доклади в Scopus** - 4 бр. – 44 стр.; **студии, статии и доклади**, публикувани във вторични бази данни с научна информация, в нереферирани списания с научно рецензиране и редколегия или публикувани в редактирани колективни томове 52 бр. – 497 стр.; **учебници** - 4 бр. – 629 стр.

3. От общото количество на публикуваните трудове на автора - 22 са на английски език.

4. За по-голямата част от оценяваните съвместни научни трудове, дяловото участие на авторите е отбелязано в самите публикации, а за тези от тях, за които това не е направено са представени разделителни протоколи.

5. От справката за цитиранията, извършено по база данни „Web of Knowledge” (Scopus) е видно, че кандидатът е цитиран 47 пъти от други автори. От тях 43 от цитиранията са от български автори, а останалите 4 цитирания са от чужди автори.

6. Справката за импакт фактора (Journal Citation Reports) показва, че доц. Великова има 20 публикации в печатни издания с импакт фактор, 4 от които са реферирани в WOS и SCOPUS.

4. Оценка на хабилитационния труд

Монографичният труд **„Връзки и зависимости между събитията и туризма“** представлява задълбочено научно изследване на актуални за туризма проблеми. И това е обяснимо като има предвид, че събитията и тяхното целенасочено управление заемат все по-съществена роля в стратегическите планове на дестинациите. Авторът посочва, че събитията са **„Важен стратегически инструмент, който стимулира устойчивото развитие на дестинациите, води до удължаване на туристическия сезон и превръщането на районите в привлекателни както за рекреация, така и за забавление места“**. Това предопределя актуалността на темата и важността ѝ за развитието на туризма, особено в съвременните условия.

Рецензираният труд е отпечатан в обем **327** страници, от които основният текст е 301 страници, а останалите 26 страници са съставени от увод – 8 стр., заключение – 3 стр., съдържание – 2 стр. и справка за използваната литература – 9 стр.

По моя преценка **обемът** на монографията от 327 стр. е достатъчен, за да бъдат изложени теоретичните, методологически и приложни въпроси, свързани с изясняването на връзките и зависимостите между събитията и туризма. Възприетият от кандидата обем му е дал възможност да систематизира и изложи познанията си в тази област и да изгради съдържанието на монографичния труд, прилагайки подходящи за целта средства на научното познание.

В структурно отношение монографията е съставена от шест глави, в които последователно е изложена еволюцията на теоретичната мисъл за събитията и събитийния туризъм, тяхното управление, въздействията и формите на проявление на събитийния туризъм, сезонността в контекста на събитията и възможностите за нейното преодоляване. Изградена по този начин, структурата на монографията отговаря на формалните изисквания за осигуряване на органическо единство на съставните части на хабилитационния труд в тяхната взаимна връзка, обусловеност, целенасоченост и определеност. С нея се

конкретизират връзките и отношенията на включените в труда понятия и съждения, използвани за извеждане на една или друга закономерност и обосноваването на едно или друго твърдение.

В съдържателно отношение монографията представлява концептуална рамка на изясняването на взаимовръзката между събитията и туризма и възможностите за тяхното имплементиране в профила на дестинацията с оглед постигане на определени цели. Изследвана е способността на събитията за привличане на туристи, потенциалът им за осигуряване на заетост на легловата база и генериране на заетост в сферата на туризма, както и проекциите им за повишаване на привлекателността на посещаваното място в неатрактивни периоди на годината.

Първоначално е разгледана еволюцията в теоретичната мисъл за събитията, като е изяснен понятийният апарат и спецификата в контекста на многообразието им. Освен от търсенето и предлагането, осъществено на основата на природните и антропогенните фактори в дадена дестинация, събитията започват да играят все по-съществена роля в определянето на нейните параметри и формите на туризъм, които могат да бъдат осъществявани в нея. Авторът стига до извода, че туристическият потенциал на даден регион се определя от възможностите за туристическо ползване на територията от гледна точка на географското положение, местната инфраструктура и преобладаващите климатични условия. Това е и основата за по-нататъшните анализи в изложението на монографията, които определят събитията като основен инструмент за намаляване на сезонността.

Като частен случай на социално-икономическата дейност се явява събитийният туризъм, който набира все по-широка популярност със своите особености и закономерности при организацията му. По-тесният обхват на събитията, включвани в него обаче, не ограничава неговото многообразие и форми на проявление. Реализирането на събитията в този вид туризъм изисква преди всичко управленски решения, а необходими условия са човешките, природните, материалните и финансовите ресурси.

Обърнато е особено внимание на технологията на събитийния туризъм и по-конкретно на събитийния мениджмънт и неговото стратегическо развитие. Успехът им се приписва на планирането и реализирането на обща туристическа стратегия за развитие на региона. На тази основа са дефинирани и различните роли на събитийния туризъм за маркетинг на мястото, като туристическа атракция, формиращ имидж, катализатор на икономическо развитие.

Проучени са въздействията от събитията, като са определени измеренията на последиците от тях – икономически, туристически (търговски), физически, социално-културни, психологически и политически. Установено е, че ефектите от тях могат да бъдат не

само положителни, но и отрицателни. В тази връзка, особено значение придобиват управленските умения и възможностите за стратегическо планиране.

Инструментариумът на събитийния мениджмънт може да бъде приложен за намаляване на последиците от сезонността в туризма, като един от ограничаващите фактори в неговото икономическо развитие. Интегрираното развитие на туризма и събитията в етапа на планиране на туристическия потенциал на дестинациите може да се превърне в основополагащ фактор за тяхното бъдещо развитие.

Монографията се отличава със своята значимост. В нея се третират въпроси, които ще намират все по-сериозно място в теорията и практиката на туризма. Ще се търси тяхната приложимост като те ще бъдат обект и на бъдещи научни разработки. Езикът и стилът показват познаване на специфичната терминология в сферата на туризма, събитията, сезонността и практико-приложните въпроси в планирането, организацията и реализацията на събитийните програми на туристическите дестинации.

Оценката на съдържанието на хабилитационния труд показва, че той се отличава с концептуалната си обвързаност, изследователска насоченост и приложна ориентация. Използваната информация е актуална, точна и защитима. Добре са представени идеите, концепциите и гледните точки на автора. Спазени са пропорциите в съотношението между основния, допълнителен и пояснителен текст. Тематичният подбор осигурява систематичен и цялостен поглед върху проведеното научно изследване. Съдържанието се откроява с ясните си цели, добре формираните основни идеи, точните и достъпно дефинирани нови термини, понятия, концепции и не на последна място стил на изложение.

Отчитайки значимостта на приносите на автора, както и факта, че в монографията е се съдържат нови факти и данни, съответстващи на постиженията в науката и практиката, считам, че тя ще бъде полезна по отношение на осъвременяването на научното познание и приложението му в бизнеса.

5. Оценка на публикациите, несвързани с хабилитационния труд

В конкурса доц. Еленита Великова участва с 72 публикации с общ обем 2857 страници, които не повтарят трудовете, представени за придобиване на ОНС „Доктор“ и заемане на академичната длъжност „Доцент“. Тези публикации се разделят както следва: 5 самостоятелни

монографии с обем 1160 стр.; 7 монографии в съавторство с общ обем 527 стр.; студии и доклади в Scopus - 4 бр. с обем 44 стр.; 52 други публикации (студии, статии и доклади), от които самостоятелни 40 бр. с обем 434 стр. и в съавторство 12 бр. с обем 63 стр.

В тематично отношение посочените публикации третираат различни проблеми, но диференциацията при тях е в границите на необходимото и достатъчно разнообразие, за да не се влезе в противоречие с обявения конкурс. Анализът на тематичната насоченост на тези публикации ми дава основание да ги обособя в няколко групи като взаимодействието на посочените в тях теми варират от простия обмен на идеи до взаимната интеграция на концепции, методи, процедури, епистемологии, терминология и т.н. По-конкретно става въпрос за следните тематични направления:

1. Събитийен мениджмънт в туризма;
2. Спа и уелнес туризъм;
3. Естетизация на туристическата среда;
4. Икономическо развитие на туризма;
5. Устойчиво развитие на туризма.

Възприетото групиране на публикациите илюстрира предметната област „Управление на събитията в туризма“. Нейното декомпозиране разкрива различни нива на дълбочина на знанията за различните фрагменти на събитийния мениджмънт и създава условия за съдържателен анализ на включените в тях процеси и явления.

Първото от разглежданите направления (№№ 1; 7; 21; 24; 30; 49; 53; 55; 56; 58; 59; 60; 61) засяга въпросите, свързани със събитийния мениджмънт в туризма. В ползването на кандидата в това направление е повишаването на ефективността на управлението с цел преодоляване на сезонността в туристическите дестинации. Изяснени са особеностите, стратегиите и ползите от фокусиране на управлението върху този араметър и е извършена стратификация на дестинациите от гледна точка на събитийния туризъм.

Другото тематично направление (№№ 2; 6; 11; 12; 14; 16; 17; 19; 20; 25; 32; 33; 35; 36; 37; 38; 43; 44; 46; 47; 52; 62; 65; 67) се отнася за **спа и уелнес туризма**. Дефиниран е прилагания терминологичен апарат в тези дейности. Изследвани са технологията на предлагане, организацията и управлението на спа и уелнес обектите в туризма, спецификата в продуктовото им предлагане, обслужването на туристите, възможностите и тенденциите в развитието на спа и уелнес туризма.

В третото тематично направление (№№ 4; 8; 13; 15; 22; 34; 39; 41) се интерпретират въпросите, свързани с приложението на **естетизацията в туристическата среда**. Разкрити са икономическите ползи от нея и са изследвани европейските практики за естетизация на

туристическите обекти. Определен е механизъмът на въздействие на естетизацията върху туристите.

Четвърто направление (№№ 3; 5; 18; 23; 26; 27; 28; 29; 40; 42; 45; 48; 50; 51; 54; 64; 66) визира различни аспекти на **икономическото развитие на туризма**. Определени са ключовите индикатори за икономическо развитие на туризма. Анализирани са тенденциите в планирането и изграждането на туристическите дестинации. Акцентирано е върху възможностите за адаптиране на стратегическите алианси към туризма.

Петото направление (№№ 9; 10; 31; 57; 63; 68) анализира проблемите на **устойчивото развитие в туризма**. Създаден е модел за устойчиво развитие на планинските туристически дестинации в България. Обоснована е необходимостта от въвеждане на екологични практики в редица туристически и съпътстващи туризма дейности.

Обобщавайки научните и приложни приноси бихме могли да ги представим както следва:

1. Изведени са **обобщения, които имат теоретично, методологическо и приложно значение** за управлението на събитията в туризма и взаимовръзката им с преодоляването на сезонността;

2. Установено е действието на определени **закономерности**, които намират отражение върху сегашното икономическо състояние на туристическата индустрия;

3. Предложени са **решения на тясно формулирани задачи**, свързани с естетизацията на туристическата среда, спа и уелнес туризма и устойчивото развитие на туризма;

4. Въз основа на синтеза на методи, средства и прийоми, които в миналото са били автономни единици е разработен **научен подход** за управление на туристическите дестинации въз основа на събитийния им потенциал;

5. Изследвани са условията и са определени **общите черти и закономерности** при разкриване на възможностите за ефективно управление на събитията в туризма.

С малки изключения рецензираните научни трудове се отличават с ясно формулирани цели, задълбочени проучвания и постигнати конкретни резултати с полезни за науката и практиката теоретични обобщения, изводи и препоръки. От публикациите се вижда, че Еленита Великова е много добре запозната с литературата и научните достижения в управлението на събитията в туризма. Това ѝ е дало възможност да открие някои от нерешените и частично решени проблеми, за да ги изследва и да предложи подходящи за тях решения.

6. Оценка на резултатите от участието на кандидата в научно-приложни разработки и проекти

Доц. Еленита Великова е участвала като експерт и ръководител в разработването на 1 международен, 2 национални и 6 университетски проекти, представени в таблица 3.

Участие на кандидата в научно-приложни проекти

Таблица 3

№	Наименование на проекта	Финансираща организация	Заемана длъжност	Период
1.	Проучване на европейския опит в естетизирането на туристическите обекти	Университетски проект	Ръководител	2011-2013
2.	Икономически ефекти от използването на минералните извори в спа туризма	Университетски проект	Ръководител	2015-2017
3.	Подходи за удължаване на зимния туристически сезон	Университетски проект	Ръководител	2018-2020
4.	Актуализиране на учебните планове и програми в ОКС “Бакалавър” за професионално направление “Икономика” в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане икономика, основана на знанието	Национален проект	Експерт	2014
5.	Корпоративната социална отговорност на входящите туроператори за повишаване конкурентоспособността на продукта в туристическия бизнес в България	Университетски проект	Експерт	2014-2016
6.	Изследване на състоянието и развитието на транспортната инфраструктура в България	Университетски проект	Експерт	2020-2022
7.	Студентски практики – Фаза 2” финансиран от ОП НОИР	Национален проект	Експерт	2021-2022
8.	Правен режим на защитените природни територии (научно-практически анализ)	Университетски проект	Експерт	2021-2024
9.	Innovation and Continuing Education in Destination Management (DEMINA)	Международен проект	Експерт	2020-2022

Анализът на представените документи и на данните в таблица 3 показват следното:

1. Представени са 9 проекта, 1 от които е международен, а 2 са национални.
2. Проектите са разработени от 2011 г. до 2022 г., като най-активни са периодите 2020 г. – 2022 г.

3. В 3 от посочените проекти кандидатът е ръководител, а в останалите изпълнява функциите на експерт.

7. Ръководство на докторанти и дипломанти

За периода 2010 г. – 2022 г. доцент Великова е била **научен ръководител на 9 докторанти**, от които 3 са **защитили успешно дисертационните си трудове**.

Кандидатът осъществява научно ръководство на студенти, както подпомага подготовката им за участие в семестриалните им научни студентски сесии и други научни форуми. Провеждала е ежегодно и практическо обучение в областта на туризма в съответствие със специализацията на обучаваните студенти. Ръководителя на сектор „Студентско научно творчество“ (от 2014 г.) и сектор „Кариерно развитие“ към катедра „Икономика на туризма“ от създаването му през 2011 г. Под нейно ръководство и редакция са проведени 4 студентски конференции и са публикувани 7 справочни издания с автобиографии на студентите, свързани с тяхното кариерно развитие. В тази връзка са организирани и проведени редица срещи с работодатели и HR специалисти.

8. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. Еленита Великова изнася лекции пред студенти от професионално направление 3.8 Икономика в ОКС Бакалавър и Магистър в УНСС по дисциплините Управление на събитията в туризма, Спа и уелнес туризъм, Туристически алианси, Организация на международния туризъм и др. От справка за учебната натовареност (№ 2103/02.09.2022 г.) се вижда, че учебната заетост на кандидата за периода 2010 г. /2011 г.– 2021 г./2021 г. е средно на година 400 часа лекции.

Преподавателската дейност на доц. Великова се отличава с използването на интерактивни средства за обучение и по-конкретно с прилагането на аудио-видео технологии, текст и анимации. Освен това част от ръководените от нея семинарни занятия се провеждат в реални условия в четири и пет звездни хотели, спа и уелнес центрове.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От направената проверка на представените материали за конкурса **нарушения в процедурата не са констатирани**. Спазени са изискванията на действащите законови и подзаконови актове.

Въз основа със запознаването ми с документите на кандидата по конкурса и оценката на представените от него публикации, могат да бъдат направени следните изводи:

1. В конкурса той е **единствен кандидат**.
2. Притежава образователната и научна степен „**доктор**“.

3. Заема академичната длъжност „доцент“ във висшето училище, обявило конкурса.
 4. Осигурена му е необходимата **аудиторна и извън аудиторна заетост**.
 5. Кандидатът има **публикувани учебници** по преподаваните от него основни дисциплини.
 6. Чете **профилиращи дисциплини**, които са пряко свързани с конкурса.
 7. Осъществено е научно ръководство на **три успешно защитили** дисертационните си трудове докторанти.
 8. Провежда **научно и практическо ръководство** на студенти.
 9. Представена е и приета за оценка **достатъчна по обем**, несвързана с първата хабилитация, научна продукция, включваща: 72 публикации, в това число: 12 монографии, 2 студии и 2 доклада в SCOPUS, 52 други публикации (студии, статии и доклади) и 4 учебника или общо 72 публикации с общ обем 2857 страници.
 10. Документирани са 47 на брой цитирания на кандидата от други автори, 8 от които са в бази данни Scopus.
 11. В своята съвкупност резултатите от научната дейност на кандидата съдържат **съществени научноприложни резултати и теоретични обобщения и решения** на проблеми в областта на управлението на събитията в туризма, които съответстват на съвременните постижения и представляват оригинален принос в науката.
- Общата ми оценка** по критериите и показателите за учебната и научноизследователска дейност показват, че доц. д-р Еленита Кирилова Великова отговаря на всички изисквания на законовите и подзаконовите актове за заемане на академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“ на научна специалност „Икономика и управление (управление на събитията в туризма)“ в УНСС.

София,
14.11.2022 г.

Рецензент:
(проф. д-р Манол Николов Рибов)

R E V I E W N

From Assoc. Prof. Dr. Manol Nikolov Ribov

**professional field "Economics", scientific specialty "Economics and Management (Tourism)"
(Order No. 2390/28.09.2022 of the Vice- Rector for Research and International Affairs of
UNWE)**

About: a competition for the occupation of the academic position of **Professor** by the Associate Professor Dr. Elenita Kirilova Velikova in professional field 3.8. Economics, scientific specialty Economics and Management (Event Management in Tourism), promulgated in the State Gazette, no. 60 of 29.07.2022

Legal basis: The competition has been announced for the needs of the "Economics of Tourism" Department in the structure of the "Economics of Infrastructure" Faculty of UNWE, according to Order No. 3268/18.11.2021 of the Rector of UNWE, decision of the AC (Protocol No. 5/ 01.06.2022), Decision of the Council Departmental of "Economics of Tourism" (Protocol No. 115/19.09.2022) and decision of the FC of the Faculty of "Economics of Infrastructure" (Protocol No. 28/20.09.2022) of UNWE.

The scientific review has been prepared in accordance with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB), the Regulations for its implementation (PP LDASRB), the Internal rules for the development of the academic staff of UNWE and the decision of the scientific jury of 10.10.2022.

1. Brief biographical data about the candidate

Associate Professor Dr. Elenita Kirilova Velikova is the only candidate in the competition for professorship. No violations in the procedure have been found from the inspection of the submitted materials for the competition. The requirements of Art. 29 (1), items 1-6, art. 29 b (1) and (3) of LDASRB and Art. 60(1) and (3) of (PP LDASRB) are fulfilled.

The participant in the competition was born in 1978. She received her secondary education in 91 NEG "Prof. Dr. Konstantin Galabov" in Sofia, and the university degree at UNWE with specialty "International Tourism". After completing her higher education with a competitive examination, she worked in the "International Tourism" department of UNWE. Here she successively held the position of "assistant" (2005-2006) and "chief assistant" (2007-2010). In 2006, she acquired the scientific title of "PhD" in the scientific specialty 05.02.18 "Economics and Management by Industries (Tourism)", and in 2010 she became an "associate professor" in the same specialty.

Since 2010 she has been an expert at NEAA, and since 2009 - a member of the control board of the Bulgarian Chamber of Education, Science and Culture (BCESC), director of the "Spa and Wellness Tourism" program at BCESC and editor-in-chief of the Yearbook of Scientific Works of the Bulgarian Chamber of Education, science and culture "Science and Society". She is an expert participant in the Commission for conducting an examination for acquiring the legal capacity to exercise the profession of "Tour Guide" at the Ministry of Tourism. She has been the head of the "Student Scientific Creativity" sector (since 2014) and the "Career Development" sector at the "Economics of Tourism" department, which was created back in 2011. She is an initiator and coordinator of the remote master's program "Management in Tourism" at UNWE. Associate Professor Dr. Elenita Velikova participates in scientific juries of UNWE, NBU, South-West University "Neofit Rilski", SU "Kliment Ohridski" and BA "D.A. Cenov". She teaches students from bachelor and master courses at UNWE, Plovdiv University "Paisiy Hilendarski", affiliate "Lyuben Karavelov" in Kardjali, NBU. She was a guest lecturer at the University of Nicosia, Cyprus.

2. Fulfilment by the candidate of the quantitative requirements for occupying the academic position "professor"

To participate in the competition, Assoc. Prof. Velikova submitted a completed report for the fulfilment of the minimum number of points required by groups of indicators for the professional direction 3.8. Economics, scientific specialty "Economics and Management (Tourism Event Management)".

Reference for fulfilment of the quantitative requirements to occupy the academic position "professor"

Table 1

Indic. №	National minimum requirements acc. ZRASRB (Art. 26) and PP ZRASRB (Art. 1 a, paragraph 1.)	Minimum threshold in scores	Fulfilment in scores	Total scores
Section I.				
Group A.	Dissertation work for the award of ONS "Doctor"	50	50	
Group B.				
Group C.	Habilitation thesis - monograph	100	100	
Group D.	Monographs, articles, reports, etc.	200	1323	
Group E.	Citations, recensions and others.	100	610	
Group F.	Guidance of PhD students, participation in project developments, etc.	100	296	
	Total by groups A+B+C+D+E+F	550		2379
Section II.	Additional requirements for UNSS, acc. ZRASRB (Art. 26), para. 5 and PP ZRASRB (art. 1 a, par. 2-3.)			
Group G.	Guidance for successfully defended PhD students, etc.	80	120	
Group H.	Monograph, articles, reports and others	320	842	
Group I.	Completed auditorium occupancy and others	120	801	
	Total by group G+H+I	520		1763
	Total sum of Section I +II	1070		4142

From the reference made on the Map for the fulfillment of the quantitative requirements for occupying the academic position "Professor" at UNWE, it can be seen that the candidate exceeds the minimum requirements for occupying the academic position "Professor" by 3072 points, in accordance with the PP LDASRB, she counts from the required 1070 points - 4142.

3. Quantitative characteristics of the scientific production

To participate in the competition, the candidate submitted 12 monographs, 2 studies and 2 reports in SCOPUS, 52 other publications (studies, articles and reports) and 4 textbooks or a total of 72 publications with a total volume of 2857 pages.

Publications presented by identifying signs.

Table 2

№	Type of publication	Authorship				Publication numbering	Publications in foreign language	Total	
		Independently		Co-authored				English (№, №)	Publ. num.
		num.	pp.	num.	pp.				
11.	Monographs	5	1160	7	527	1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 65; 66; 67; 68	-	12	1687
22.	Studies and reports in Scopus	2	21	2	23	9; 10; 62; 63	9; 10; 62; 63	4	44
33.	Other publications (studies, articles, reports)	40	434	12	63	11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39;40; 41; 42; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50; 51; 52; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60; 61; 64	12; 14; 15; 17; 19; 21; 24; 27; 28; 29; 30; 31; 50; 51; 53; 54; 61	52	497
44.	Textbooks	2	368	2	261	69; 70; 71; 72	70	4	629
	Total:	49	1983	23	874	72	22	72	2857

From the analysis of the presented documents and the data in Table 2., and from the additional inquiries made as well, we found the following:

1. The presented scientific works are accepted for evaluation without exception since their content does not contain thematic duplication and connection with the publications on the doctoral work and the candidate's first habilitation.

2. The candidate participates in the competition with **72 publications, with a total volume of 2857 pages**. In them, the various publications are as follows: **monographs** – 12 pcs.– 1687 pages; **studies and reports in Scopus** - 4 pcs. – 44 pages; **studies, articles and reports** published in secondary databases of scientific information, in non-refereed journals with scientific review and editorial board or published in edited collective volumes 52 pcs. – 497 pages; **textbooks** - 4 pcs. – 629 pages.

3. 22 of the total number of published works of the author are in English.

4. For most of the evaluated joint scientific works, the participation share of the authors is noted in the publications themselves, and for those of them, for which this was not done, separation protocols are presented.

5. From the citation reference made on the "Web of Knowledge" database (Scopus) it is clear that the candidate has been cited 47 times by other authors. 43 of these citations are from Bulgarian authors, and the remaining 4 citations are from foreign authors.

6. The reference for the impact factor (Journal Citation Reports) shows that Prof. Velikova has 20 publications in printed editions with an impact factor, 4 of which are referenced in WoS and SCOPUS.

4. Evaluation of the habilitation work

The monographic work "**Relationships and Dependencies between Events and Tourism**" is an in-depth scientific study of the current tourism issues. And this is understandable considering that events and their purposeful management play an increasingly essential role in the strategic plans of the destinations. The author states that the events are "an important strategic tool that stimulates the sustainable development of the destinations, leads to an extension of the tourist season and the transformation of the areas into attractive places for both recreation and entertainment". This predetermines the actuality of the topic and its importance for the development of tourism, especially in the modern conditions.

The peer-reviewed work is printed in a volume of **327 pages**, of which the main text is 301 pages, and the remaining 26 pages are composed of an introduction - 8 pages, a conclusion - 3 pages, a table of contents - 2 pages and a used literature reference - 9 pages.

According to me, the **volume** of the monograph, total of 327 pages, is sufficient to present the theoretical, methodological, and applied issues related to the clarification of the connections and dependencies between events and tourism. The volume accepted by the candidate gave him the opportunity to systematize and present his knowledge in this field and to build the content of the monographic work, applying appropriate means of scientific knowledge.

In terms of **structure**, the monograph is composed of six chapters, in which the evolution of the theoretical thought about events and event tourism, their management, the impacts and forms of manifestation of event tourism, seasonality in the context of events and the possibilities for overcoming it are successively presented. Built in this way, the structure of the monograph meets the formal requirements for ensuring the organic unity of the constituent parts of the habilitation work in their mutual connection, conditionality, purposefulness, and determination. It specifies the connections and relationships of the concepts and judgments included in the work, used to derive one or another regularity and justify one or another statement.

In terms of **content**, the monograph represents a conceptual framework to clarify the relationship between events and tourism and the possibilities for their implementation in the profile of the destination in order to achieve the goals of the definition. The events ability to attract tourists, their potential for ensuring the employment of the bed base and increasing employment in the tourism sector all in all, as well as their projections for increasing the attractiveness of the visited place in unattractive periods of the year, were investigated.

Initially, the evolution in the theoretical thought about the events was examined, clarifying the conceptual apparatus and the specificity in the context of their diversity. Apart from the supply and demand based on the natural and anthropogenic factors in a given destination, events are beginning to play an increasingly important role in determining its parameters and the forms of tourism that can be carried out in it. The author concludes that the tourist potential of a given region is determined by the possibilities for tourist use of the territory from the point of view of the geographical location, the local infrastructure, and the prevailing climatic conditions. This is also the basis for further analyses in the monograph exposition, which identify events as the main tool for reducing seasonality.

Event tourism is a special case of a socio-economic activity, which is gaining wider popularity with its peculiarities and regularities in its organization. However, the narrower range of events included in it does not limit its diversity and forms of manifestation. The implementation of events in this type of tourism requires above all management decisions, and necessary conditions are human ones, natural, material, and financial resources.

Particular attention is paid to the technology of event tourism and more specifically to event management and its strategic development. Their success is attributed to the planning and implementation of a general tourism strategy for the development of the region. On this basis, the different roles of event tourism for the marketing of the place are defined, as a tourist attraction, an image builder, a catalyst of economic development.

The impacts of the events were studied, and the dimensions of their consequences were determined - economic, touristic (commercial), physical, socio-cultural, psychological, and political. It has been established that their effects can be not only positive, but also negative. In this regard, management skills and strategic planning capabilities are particularly important.

The event management tools can be applied to reduce the effects of seasonality in tourism, as one of the limiting factors in its economic development. The integrated development of tourism and events in the planning stage of the tourist potential of the destinations can become a fundamental factor for their future development.

The monograph is distinguished by its significance. It deals with issues that will find an increasingly serious place in the theory and practice of tourism. Their applicability will be sought as they will be the subject of future scientific developments. The language and style show knowledge of the specific terminology in the field of tourism, events, seasonality and practical issues in the planning, organization, and implementation of event programs at tourist destinations.

The assessment of the content of the habilitation work shows that it is distinguished by its conceptual connection, research focus and applied orientation. The information used is actual, accurate and defensible. The author's ideas, concepts and perspectives are well presented. The proportions in the ratio between the main, additional, and explanatory text have been respected. The thematic selection provides a systematic and comprehensive view of the conducted scientific research. The content stands out for its clear objectives, well-formed main ideas, accurate and accessible new terms, concepts and, last but not least, presentation style.

Taking into account the importance of the author's contributions, as well as the fact that the monograph contains new facts and data corresponding to achievements in the science and practice field, I believe that it will be useful in terms of updating the scientific knowledge and its application in business.

5. Evaluation of the publications not related to the habilitation work

Associate Professor Elenita Velikova participated in the competition with 72 publications with a total volume of 2,857 pages, which do not repeat the works submitted for the acquisition of the Scientific Degree "PhD" and holding the academic position of "Associate Professor". These

publications are divided as follows: 5 independent monographs with a volume of 1160 pages; 7 co-authored monographs with a total volume of 527 pages; studies and reports in Scopus - 4 pcs. with a volume of 44 pages; 52 other publications (studies, articles, and reports), 40 of which are independent with a volume of 434 pages and co-authored 12 items with a volume of 63 pages.

Thematically, the mentioned publications deal with different problems, but their differentiation is within the limits of the necessary and sufficient diversity, so there is no conflict with the announced competition. The analysis of the thematic orientation of these publications gives me the reason to separate them into several groups, as the interaction of the topics indicated in them varies from the simple exchange of ideas to the mutual integration of concepts, methods, procedures, epistemologies, terminology, etc. More specifically, it concerns the following thematic areas:

1. Event management in tourism;
2. Spa and wellness tourism;
3. Aestheticization of the tourist environment;
4. Economic development of tourism;
5. Sustainable development of tourism.

The adopted grouping of publications illustrates the subject area of Tourism Event Management. Its decomposition reveals different levels of knowledge depth about the different fragments of event management and creates conditions for a meaningful analysis of the processes and phenomena included in them.

The first of the considered areas (No. 1; 7; 21; 24; 30; 49; 53; 55; 56; 58; 59; 60; 61) concerns issues related to the **event management in tourism**. In the candidate terms of view in this specific direction the increase of the efficiency in the management is needed to overcome the seasonality in the tourist destinations. The features, strategies, and benefits of focusing on the management of this parameter are clarified and the destinations are stratified from the event tourism point of view.

The other thematic direction (Nos. 2; 6; 11; 12; 14; 16; 17; 19; 20; 25; 32; 33; 35; 36; 37; 38; 43; 44; 46; 47; 52; 62; 65; 67) refers to **spa and wellness tourism**. The terminology used in these activities is defined. The technology of supply, the organization and management of spa and wellness facilities in tourism, the specificity of their product offering, the service of tourists, the possibilities, and trends in the development of spa and wellness tourism have been studied.

In the third thematic direction (Nos. 4; 8; 13; 15; 22; 34; 39; 41) the issues related to the application of **aestheticization in the tourist environment** are interpreted. The economic benefits of it have been revealed and the European practices for the aestheticization of tourist sites have been studied. The impact mechanism of aestheticization on tourists is defined.

The fourth direction (Nos. 3; 5; 18; 23; 26; 27; 28; 29; 40; 42; 45; 48; 50; 51; 54; 64; 66) refers to various aspects of the **economic development of tourism**. The key indicators for the economic development of tourism have been determined. Trends in the planning and construction of tourist destinations are analysed. The accent is focused on the possibilities of adapting strategic alliances to tourism.

The fifth direction (No. 9; 10; 31; 57; 63; 68) analyses the problems of the **sustainable development in tourism**. A model for the sustainable development of mountain tourist destinations in Bulgaria has been created. The need to introduce ecological practices in several tourist and tourism-related activities is substantiated.

Summarizing the scientific and applied contributions, we could present the following:

1. **Generalizations** that have been made have **theoretical, methodological and applied significance** for the tourism event management and their interrelationship with overcoming seasonality;

2. The operation of certain **regularities**, which are reflected in the current economic state of the tourism industry, has been established;

3. **Solutions** of narrowly formulated tasks related to the aestheticization of the tourist environment, spa and wellness tourism and the sustainable development of tourism are proposed;

4. Based on the synthesis of methods, means and techniques, which in the past were autonomous units, **a scientific approach** has been developed for the management of tourist destinations based on their event potential;

5. The conditions have been studied and the **general features and regularities** have been determined in revealing the possibilities for effective management of events in tourism. With few exceptions, the peer-reviewed scientific works are distinguished by clearly formulated goals, in-depth studies and concrete results achieved with theoretical summaries, conclusions, and recommendations useful for both science and practice. It can be seen from the publications that Elenita Velikova is very well acquainted with the literature and the scientific achievements in the tourism event management field. This has given her the opportunity to stand out some of the unsolved and partially solved problems to examine them and to propose suitable solutions for them.

6. Evaluation of the participation results of the candidate in scientific and applied developments and projects

Assoc. Prof. Elenita Velikova participated as an expert and supervisor in the development of 1 international, 2 national and 6 university projects, presented in table 3.

Participation of the candidate in scientific and applied projects

Table 3

№	Name of the project	Funding organization	Position	Period
11.	Study of the European experience in the aestheticization of tourist sites	University project	Leader	2011-2013
22.	Economic effects of the use of mineral springs in spa tourism	University project	Leader	2015-2017
33.	Approaches to extend the winter tourist season	University project	Leader	2018-2020
44.	Updating the curricula and programs in the Bachelor Degree for the professional field "Economics" in accordance to the needs of the labor market to build a knowledge-based economy	National project	Expert	2014
55.	The corporate social responsibility of the incoming tour operators to increase the competitiveness of the product in the tourism business in Bulgaria	University project	Expert	2014-2016
66.	Study of the state and the development of the transport infrastructure in Bulgaria	University project	Expert	2020-2022
77.	Student internships - Phase 2" financed by OP NOIR	National project	Expert	2021-2022
88.	Legal regime of the protected natural territories (scientific and practical analysis)	University project	Expert	2021-2024
99.	Innovation and Continuing Education in Destination Management (DEMINA)	International project	Expert	2020-2022

The analysis of the presented documents and the data in Table 3 show the following:

1. 9 projects are presented, 1 of which is international and 2 are national.

2. The projects were developed from 2011 to 2022, with the most active periods of 2020-2022.

3. In 3 of the mentioned projects, the candidate is the leader, and in the others, she performs the functions of an expert.

7. Guidance of doctoral students and graduates

For the period 2010-2022, Associate Professor Velikova was the **supervisor** of **9 PhD students**, 3 of which **successfully defended their dissertations**.

The candidate conducts scientific supervision of students, as well as supports their preparation for participation in their semester student sessions and other scientific forums. She has conducted annual and practical training in the field of tourism in accordance with the specialization of the trained students. The candidate manages the "Student Scientific Creativity" sector (since 2014) and the "Career Development" sector at the "Economics of Tourism" department since its establishment in 2011. Under her leadership and editing, 4 student conferences were held and 7 reference editions with students' autobiographies related to their career development were published. In this regard, several meetings with employers and HR specialists were organized and held.

8. Evaluation of teaching and learning activity

Assoc. Prof. Elenita Velikova conducts lectures to students from professional field 3.8 Economics in Bachelor and Master Degrees in UNWE in the disciplines Tourism event management, Spa and wellness tourism, Tourist alliances, Organization of international tourism, etc. From the study workload report (No. 2103/02.09.2022), it can be seen that the candidate's study workload for the period 2010/2011–2021/2021 is an average of 400 hours of lectures per year. Assoc. Prof. Velikova's teaching activity is distinguished using interactive learning tools and, more specifically, by the application of audio-video technologies, text and animations. In addition, some of the seminar classes led by her are held in real conditions in four- and five-star hotels, spas, and wellness centers.

CONCLUSION

From the inspection of the materials submitted for the competition, **no violations in the procedure** were found. The requirements of the current legal and by-laws acts have been fulfilled.

Based on my familiarization with the candidate's documents for the competition and the evaluation of the publications presented by her, the following conclusions can be drawn:

1. She is **the only** candidate in the competition.
2. Possesses the educational and scientific degree "**doctor**".
3. Holds the academic position of "**associate professor**" in the university that announced the competition.
4. He is provided with the necessary **classroom and out-of-classroom occupancy**.
5. The candidate has **published textbooks** on the main subjects taught by him.
6. The candidate read **profiling disciplines** that are directly related to the competition.
7. A scientific guidance was provided to **three PhD students** who successfully defended their dissertations.
8. The candidate conducts a **scientific and practical guidance** of students.
9. A scientific output of the **sufficient volume**, unrelated to the first habilitation, was submitted and accepted for evaluation, including: 72 publications, including: 12 monographs, 2 studies and 2 reports in SCOPUS, 52 other publications (studies, articles and reports) and 4 the textbook or a total of 72 publications with a total volume of 2857 pages.
10. 47 candidate citations by other authors are documented, 8 of which are in SCOPUS databases.
11. In total, the results of the candidate's scientific **activity contain significant applied scientific results and theoretical summaries and solutions** to problems in the field of tourism event management, which correspond to the modern achievements and represent an original contribution to science.

My overall assessment of the criteria and indicators for the educational and research activities show that Associate Professor Dr. Elenita Kirilova Velikova meets all the requirements of the legal and by-laws acts for occupying the academic position "Professor" in professional direction 3.8. "Economics" of the scientific specialty "Economics and management (management of tourism events)" at UNWE.

Sofia,
11/14/2022

Reviewer:
(Prof. Dr. Manol Nikolov Ribov)

